

Bild: Daniel Rutter, 2007

Låt kulturen blomma

Att aktivt delta i kulturlivet är för människan lika nödvändigt som att äta, sova eller andas. Men på vilket sätt deltagandet ska ske är individuellt. Varje person har sina intressen och ideal. Allt från en lugn promenad i ett kulturreservat, restaurering av historiska byggnader eller deltagande i en studiecirkel i vävning, till en konserthelg med hårdrock eller deltagande i jätterbugs-SM.

Alvesta kommuns kulturpolitik är viktig, därför att våra medborgare och besökare ska ha chans att få uppleva kultur på så många sätt som möjligt. Oavsett vem du är, var du bor, hur du är eller varifrån du kommer ska möjligheter finnas.

Alvesta kommun ska hjälpa till. Vi ska stödja de aktörer som verkar inom kulturområdet. Det kan gälla ekonomiskt stöd, men lika ofta hjälp med att knyta kontakter, att sammanföra olika intressegrupper med gemensamma mål eller att synliggöra det som finns. Alvesta kommun ska dessutom göra egna arrangemang eller satsningar inom områden, där det finns brister i kulturutbudet.

I det kulturpolitiska handlingsprogrammet sätter vi mål för kulturarbetet de närmaste åren. Varje år kommer en verksamhetsplan att antas, där det framgår vilka uppgifter som görs respektive år.

Detta är en del av kulturlivet i Alvesta kommun. Tillsammans med partners kan vi åstadkomma mycket mer, och de människor och föreningar som på olika sätt verkar för detta program är alla lika viktiga för ett rikt kulturliv i Alvesta kommun.

Sven Sunesson
Ordförande Kulturnämnden 2002-2006

1. Utgångspunkter

Utgångspunkter för kulturpolitiken sammanfattas under följande rubriker: definition, syfte, riktlinjer och handlingsprogrammet.

1. 1 Definition

Kulturbegreppet används i bred mening och avser ”de erfarenheter, kunskaper, värderingar och normer som bearbetas och sprids genom kommunikation och därmed blir gemensamma för grupper och samhällen”. Här används kultur som perspektiv på samhället vilket innebär att arbetet med kulturfrågor sträcker sig över och berör olika samhällssektorer. Samhällsutveckling och förnyelse vinner på att integrera kulturperspektivet i alla samhällssektorer, såväl i näringslivspolitikerna som inom sociala verksamhetsområden.

1. 2 Syfte

Syftet med kulturpolitiken är att med människan i centrum stimulera lokala kulturella uttryck som viktiga utvecklingsfaktorer för vår kommun. Kulturpolitiken skall bidra till aktivitet, deltagande, kunskap och tillgänglighet på de områden som ingår i de kulturella resurserna. Exempel på lokala kulturella resurser är:

- Erfarenheter och praktiker bland unga människor, etniska, kulturella och språkliga minoriteter, föreningsaktiva och andra intressegrupperingar
- Vårt kulturarv inklusive arkeologi, gastronomi, lokala dialekter och ritualer
- Konst, medieaktiviteter och kulturinstitutioner
- Den naturliga och bebyggda miljön inklusive offentliga och öppna platser
- Utbudet av lokala produkter och talanger i konsthantverk, tillverkning och tjänster

1. 3 Riktlinjer

Riktlinjerna är sammanställda med hjälp av allmänna synpunkter och idéer som framförts till kommunen i olika sammanhang. Genom möten i s k ”fokusgrupper” med olika sammansättning, har kulturnämnden hört representanter för kultur- och hembygdsföreningar, studieförbund, bibliotek och ungdomsråd. Kommunens arbete med kultur skall genomsyras av:

a) Förankring och dialog

att kulturpolitiken utgår från ett brett kulturperspektiv som speglar samhället och de behov som uttrycks där att kulturnämnden är en aktiv part i kulturlivet och för en dialog med samtiden

b) Tillgänglighet och deltagande

att främja möjligheterna att delta i ett kulturliv som är tillgängligt för alla oberoende av personliga förutsättningar att främja möjligheterna för individen att skapa, vilket innebär att man får uttrycka sina kulturella behov och sin personlighet

c) Utrymme för nyskapande

att stimulera nyfikenhet, kreativitet och nytänkande

1. 4 Handlingsprogrammet

Syftet med upprättandet av detta kulturpolitiska handlingsprogram är att klargöra vilka insatser kommunen tills vidare skall göra på kulturområdet. Det första handlingsprogrammet antogs av kommunfullmäktige 1999 (Kf §22/99). Föreliggande handlingsprogram är antaget av kommunfullmäktige 2006 (Kf § 65/06).

Programmet har tre delar: **Utgångspunkter, Arbetsområden och målsättningar samt Indikatorer.**

2. Arbetsområden och målsättningar

Kommunens arbete fokuseras kring följande arbetsområden: **kulturarv, kulturliv, bibliotek och litteratur samt partners**. Under varje arbetsområde redovisas särskilda uppdrag och uppsatta mål. Exempel på lokala kulturella resurser listas under respektive område.

2.1 Kulturarv

Allt det vi väljer att minnas av det förflutna tillhör kulturarvet. I dessa ”spår” speglas bakgrunden till dagens samhälle. Kulturarvet är en gemensam tillgång som alla förvaltar sin speciella del av. Detta omfattar såväl fysiska som mentala minnen. Kommunens kulturarv utgör en tillgång för traditionella näringar liksom en resurs i utvecklingen av framtida näringar. Det lämnar också avtryck i vårt kollektiva minne, vilket bidrar till en stärkt lokal karaktär.

Kulturnämnden verkar genom:

a) Kulturmiljöplanering

- att företräda och visa kulturmiljövärden i lokala planeringsprocesser
- att bidra till en hållbar samhällsutveckling

b) Kulturmminnesvård

- att verka för att kulturarvet brukas med varsamhet och hänsyn
- att verka för en ökad tillgänglighet till den egna och andras historia för alla invånare

c) Kulturarv som attraktionskraft

- att tydliggöra kulturarvet som resurs för framtidens näringar

Exempel på lokala kulturella resurser att särskilt beakta på kulturarvsområdet:

- Berättartraditionerna, bl a genom projekt Sagobygden
- Bebyggelsen i tätorterna liksom på landsbygden
- Arvet från järnvägssamhället
- Huseby Bruk och färdvägarna Mörrumsån – Åsnen
- Kronobergshed och arvet från regementstiden
- Hjärtenholm och minnen från utvecklingen bonde- till industrisamhälle
- Traditionellt hantverkskunnande
- Människor på flykt - nya kommuninvånare

2.2 Kulturliv

Kulturarrangemang och kulturellt engagemang är en viktig del av en bygds utveckling. Det handlar om bygdens historia, nutiden och inte minst framtiden. Människors förutsättningar och möjligheter att kommunicera med varandra och sin omvärld är avgörande för hur ett samhälle mår. Därför är de uttryck som skapas hos våra invånare värdefulla, inte bara för den enskilda personen, utan också för samhället som helhet. Föreningslivet fångar upp många intressen och utgör en bred bas i det organiserade kulturlivet. Våra konstnärer bidrar till kulturlivet genom att ställa frågor, stimulera till samtal och engagera. Kulturnämnden verkar genom:

a) Stöd till kulturarrangemang

- att stimulera till kreativitet, skapa utrymme för dialog och ge tillfälle till positiva möten mellan människor
- att spegla etnisk, kulturell och språklig mångfald
- att olika generationer möts inom kulturlivet och att deras skilda perspektiv kan samverka och integreras
- att stimulera och möjliggöra kulturell upplevelse i tätort och på landsbygd

b) Stöd till föreningsliv

- att främja ett föreningsliv med bredd

c) Stöd till folkbildningen

- att främja folkbildningen

d) Konst

- att möjliggöra för samtidskonstens alla yttringar att avspegla sig i samhällsmiljön
- att visa på att kunskap inom olika konstarter är en resurs för hela samhället

e) Stipendier

- att lyfta fram lokalt kulturellt engagemang
- att stimulera unga kulturutövares utveckling

f) Barn och ungdom

- att främja utbudet av kulturella aktiviteter för barn och ungdom
- att främja barn och ungas möjligheter att skapa själva

g) Kultur för seniorer

- att främja möjligheterna till ett aktivt kulturliv för seniorer

h) Kultur för personer med funktionshinder

- att främja möjligheterna till ett aktivt kulturliv för personer med funktionshinder

Exempel på lokala kulturella resurser att särskilt beakta på kulturlivsområdet:

- Verksamheten hos omkring 170 ideella föreningar
- Mötesplatser och kontaktytor för unga som Café Rosa och Ungdomsrådet
- Elever inom estetisk verksamhet på skolor som Kulturskolan, Gymnasieskolan och Grimslöv Folkhögskola
- Medicaktiva ungdomar
- Mötesplatser för kultur som biblioteket, stationens utställningsverksamhet eller digitalbiografen i Grimslöv.
- Näringar med kultur som affärsidé
- Tillfälliga och återkommande evenemang
- Regional matkultur
- Konstnärer och hantverkare
- Mötesplatser för seniorer

2. 3 Bibliotek och litteratur

Biblioteket har en central funktion inom kulturlivet i vår kommun och är den enda permanenta kulturinstitutionen. Med djupa rötter inom folkbildningstraditionen och en decentraliserad organisation - med huvudbibliotek, filialbibliotek och en bokbuss – kan biblioteksverksamheten behålla och stärka sin ställning som kulturell resurs för hela kommunen. Samtidigt medverkar snabba samhällsförändringar och digitaliseringen inom medieområdet till att biblioteken ställs inför ständigt nya utmaningar, som inkluderar en nyorientering vad gäller medier och informationsförmedling. Rollen som garant för demokratiska rättigheter kvarstår, innebärande gratis tillgång till kunskap och information för alla medborgare. Samtidigt kan den strategiska rollen vidareutvecklas, då man kunnat påvisa att en god biblioteksservice i betydande grad ökar kommunens attraktionskraft. Kulturnämnden verkar genom:

a) Biblioteket som kunskapscentrum

- att svara för informationsförmedling till individer och grupper i alla olika delar av samhället
- att särskilt uppmärksamma det livslånga lärandet och dess roll i samhällslivet, och att möta behoven från vuxna i studier och arbete
- att medverka till att databaserad information blir tillgänglig för alla
- att tydliggöra bibliotekets demokratiska roll genom att säkerställa kostnadsfri tillgång till kunskap och information, och slå vakt om en likvärdig service som möjliggör för alla att kunna utöver sina medborgerliga rättigheter

b) Biblioteket som centrum för kultur/litteratur

- att förmedla läsupplevelser och därigenom möta individens behov av ett rikt kulturellt liv
- att arbeta med lässtimulerande insatser mot barn och ungdom, och att särskilt uppmärksamma de yngre barnens

- läsförmåga i samarbete med grundskolan
  - att förmedla muntliga berättelser till barn och ungdom samt stimulera barnens eget muntliga berättande
  - att hävda vikten av medier med kvalitet under trycket av en expanderande kommersiell marknad
  - att ge möjlighet till kulturella upplevelser t ex genom föreläsningar, författarbesök och utställningar
  - att utveckla bibliotekets lokala profil
- c) *Biblioteket som mötesplats*
- att peka på bibliotekets betydelse som offentligt - kostnadsfritt och kravlöst - rum
  - att stödja bibliotekets roll som social mötesplats, som ”extra vardagsrum” för t ex pensionärer och daglediga - ett sätt att bryta ofrivillig isolering
  - att främja etableringen av ett mångfaldssamhälle genom att erbjuda flerkulturella mötesplatser, och därigenom underlätta integrering

Exempel på lokala kulturella resurser på biblioteks-/litteraturområdet:

- Berättartraditionerna med sagoberättarna och sagosamlarna, sagorna och kommunens lokala sägner
- Film- och musikinspelningar, t ex med lokala band
- Föreläsningsserier med lokalt/regionalt förankrade föreläsare/författare på biblioteken
- Trevliga, kulturellt stimulerande miljöer; bibliotekslokaler kan erbjudas som möteslokaler för föreningslivet
- Utlåning och/eller försäljning av lokal litteratur på biblioteken

2. 4 Partners

Kommunen är en av många aktörer som bidrar till kulturlivet på olika sätt. Andra aktörer är offentliga institutioner, studieförbund, föreningar, företagare, professionella konstutövare och artister och enskilda. Kulturnämnden verkar genom:

a) *Samverkan*

- att främja samverkan som metod för att nå ett mervärde i lokala satsningar på kultur
- att verka för att kulturella aktiviteter och evenemang synliggörs för allmänheten

Exempel på samarbetspartners:

- Smålands Museum, Sagomuseet i Ljungby Musik i Syd, Regionteatern Blekinge-Kronoberg, Länsstyrelsen Kronoberg, Landstinget Kronoberg, Växjö Universitet, Södra Smålands Turistråd, Samhällsföreningar, Kultur- och hembygdsföreningar, Länsbibliotek Sydost, Växjö Stadsbibliotek, Studieförbunden, Kommunala handikapprådet, Svenska Emigrantinstitutet

3. Indikatorer

En indikator visar det konkreta arbetet med kultur på förvaltningsnivå och är samtidigt ett sätt att beskriva måluppfyllelse. Indikatorerna är kopplade till de ekonomiska resurser som kommunen har under ett budgetår.

3.1 Kulturarv

Indikatorer på målinriktat arbete:

1. Arbeta med lokala och regionala planeringsfrågor som berör förändringar i bebyggelse och kulturmiljöer
2. Stöd till att levandegöra lokala kulturminnen
3. Medverkan i projekt som levandegör lokalt kulturarv för både invånare och besökare
4. Samordning av verksamheten på Riksdagsmannagården

3.2 Kulturliv

Indikatorer på målinriktat arbete:

1. Direktservice till allmänheten
2. Fortlöpande stöd till offentliga arrangemang och aktiviteter
3. Årliga bidrag till kultur- och hembygdsföreningar (D. Främjande bidrag)
4. Årliga bidrag till studieförbund
5. Stöd till konstprojekt
6. Inköp av lös konst
7. Årlig utdelning av kulturstipendium och kulturpris
8. Egna offentliga teaterarrangemang för förskolebarn och familjer
9. Projekt inom ljud-, bild-, och scenkonst för olika åldrar
10. Årliga träffar för kultur- och hembygdsföreningar
11. Samarbete med skolan för arrangemang och aktiviteter under skoltid
12. Samarbete med socialnämnden med kulturutbud på de särskilda boendena *-tillägg enligt KF §65/06*
13. Samarbete med organisationer för funktionshindrade och berörda arrangörer för ökad tillgänglighet till offentliga arrangemang och aktiviteter
14. Att lyfta fram musiken i kulturella arrangemang – *tillägg enligt KF § 65/06*

3.3 Bibliotek och litteratur

Indikatorer på målinriktat arbete:

1. Fortlöpande verksamhet vad gäller medier och informationsförmedling
2. Tillgängliggörande av bibliotekslokaler och samlingar
3. Biblioteksbesök/introduktion för alla förskolebarn
4. Lässtimulerande aktiviteter för barn och ungdom
5. Anpassad service till elever i grund- och gymnasieskolan
6. Särskilt stöd till vuxenutbildningen, inkl distansstuderanden på universitetsnivå
7. Anpassning av utbud och verksamhet (inkl uppsök) gentemot funktionshindrade och äldre
8. Anpassning av utbud och verksamhet gentemot invandrare, flyktingar oa språkliga minoriteter
9. Tillhandahållande av nya bild- och ljudmedier
10. Vidareutveckling av 24-timmarsbiblioteket (biblioteksverksamhet på webben)
11. Programverksamhet för barn och vuxna
12. Fördjupat samarbete med Stadsbiblioteket i Växjö
13. Metoder för utvärdering och förbättring av kvalitetsgarantier

3.4 Partners

Indikatorer på målinriktat arbete:

1. Medverkan i nätverksträffar på lokal och regional nivå
2. Årligt verksamhetsstöd till Kronobergs Lantbruksmuseum Hjärtenholm